

Katarzyna Brzychcy

Dotacje na działalność gospodarczą jako narzędzie oddziaływania na rynek pracy

---

Ekonomiczne Problemy Usług nr 103, 9-18

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Katarzyna Brzychcy

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

DOTACJE NA DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ JAKO NARZĘDZIE ODDZIAŁYWANIA NA RYNEK PRACY

Streszczenie

Artykuł poświęcony jest zagadnieniom dotyczącym udzielania dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej finansowanym ze środków Unii Europejskiej. W pierwszej części przedstawione zostały dokumenty zawierające zapisy dotyczące procesu i zasad ubiegania się o środki Europejskiego Funduszu Społecznego w obecnej perspektywie finansowej. Następnie zaprezentowane zostały założenia jednego z projektów, który dotyczył tematyki dotacji i który został zrealizowany na terenie województwa zachodniopomorskiego. Na podstawie przedstawionych materiałów, a przede wszystkim uzyskanych wskaźników w prezentowanym projekcie, zrodziła się refleksja nad zasadnością i warunkami udzielania wsparcia w postaci bezzwrotnych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Słowa kluczowe: fundusze strukturalne, rynek pracy, region.

Wprowadzenie

Fundusze strukturalne w swoich założeniach przede wszystkim dążą do wyrównywania poziomu rozwoju wszystkich regionów Unii Europejskiej. Najstarszym wśród nich jest Europejski Fundusz Społeczny, którego celami są aktywna polityka rynku pracy, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, kształcenie ustawiczne, doskonalenie kadr gospodarki oraz rozwój przedsię-

biorczości, a także zwiększenie dostępu i uczestnictwa kobiet na rynku pracy. W tak określone cele wpisuje się jedno z działań finansowanych z funduszy unijnych, a mianowicie udzielanie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Artykuł ten ma na celu przybliżyć tematykę rozdysponowywania tych środków w województwie zachodniopomorskim. W pierwszej kolejności przedstawione zostaną zapisy dokumentów, w których zostały zapisane dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz sposoby rozdysponowania tych środków. W drugiej części przedstawione zostaną założenia projektu, w ramach którego udzielono dotacji na rozpoczęcie działalności oraz zaprezentowane zostaną wybrane wskaźniki efektywności, jakie osiągnięto w projekcie. Zakończenie będzie miało charakter życzeniowy, gdyż zawierać będzie postulaty dotyczące udzielania wsparcia na rozpoczęcie działalności gospodarczej, które pojawiły się jako pokłosie wcześniejszych rozważań.

1. Dotacja na rozpoczęcie działalności gospodarczej – założenia programowe

W obecnej perspektywie finansowej – 2007–2013, podstawowym dokumentem umożliwiającym rozdysponowywanie środków Europejskiego Funduszu Społecznego jest Program Operacyjny Kapitał Ludzki¹. Dokument ten podzielony jest na 10 osi priorytetowych, z których pierwsze pięć należy do tzw. komponentu centralnego: I. Zatrudnienie i integracja społeczna, II. Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących, III. Wysoka jakość systemu oświaty, IV. Szkolnictwo wyższe i nauka, V. Dobre rządzenie, a pozostałe cztery do komponentu regionalnego: VI. Rynek pracy otwarty dla wszystkich, VII. Promocja integracji społecznej, VIII. Regionalne kadry gospodarki, IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionie. Dziesiąty priorytet to pomoc techniczna, czyli wsparcie dla wszystkich instytucji zaangażowanych w obsługę programu. Zapisy dotyczące udzielania dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej umieszczone zostały w priorytecie VI, w działaniu 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia. Celem tego działania jest *promocja oraz wspieranie inicjatyw i rozwiązań zmierzających do tworzenia nowych miejsc*

¹ <http://www.efs.gov.pl/WstepDoFunduszyEuropejskich/Strony/Oprogramie.aspx>.

pracy oraz budowy postaw kreatywnych, służących rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia². Zamiarem autorów dokumentu było zachęcenie, ale też umożliwienie wszystkim chętnym zarówno pracującym, poszukującym pracy, jak i bezrobotnym zrealizowania własnych pomysłów biznesowych. Tym samym Szczegółowy Opis POKL³ zawiera zapisy wskazujące na możliwość realizacji dwóch typów działań. Pierwszy z nich mówi o bezzwrotnym wsparciu dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej, przy uwzględnieniu również spółdzielni i spółdzielni socjalnej. Ten typ działania obejmował takie inicjatywy, jak: dwojakiego rodzaju doradztwo: indywidualne i grupowe oraz szkolenia z zakresu umożliwiającego nabycie wiedzy i umiejętności niezbędnych przy prowadzeniu własnej działalności, przyznanie środków finansowych w wysokości do 40 tys. zł, w przypadku spółdzielni lub spółdzielni socjalnych – 20 tys. zł na jednego członka spółdzielni, a także wsparcie pomostowe przez okres do 6 lub 12 miesięcy.

Drugi typ to wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej (w tym w formie innowacyjnej przedsiębiorczości akademickiej, polegającej na komercjalizacji wiedzy naukowej i technologii). Ten typ wsparcia zawiera dwie kategorie interwencji: udzielenie pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej w kwocie do 50 tys. zł oraz podobnie jak w przypadku pierwszego typu, doradztwo i szkolenia z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej⁴. To na co należy tu zwrócić uwagę to fakt, że drugi typ projektu został wprowadzony późno, ponieważ pierwsze działania w tym zakresie mogły rozpocząć się dopiero w roku 2012. Dlatego też w niniejszym artykule uwaga zostanie skupiona wyłącznie na pierwszym typie projektu, czyli na udzielanych bezzwrotnych dotacjach na rozpoczęcie prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

---

² Program Operacyjny Kapitał Ludzki Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007–2013, Warszawa 2012, http://www.efs.gov.pl/Dokumenty/Lists/Dokumenty%20programowe/Attachments/87/Program_Operacyjny_Kapital_Ludzki_05122011.pdf, dostęp 20 października 2012 r.

³ Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 200702013, Warszawa 2012, http://www.efs.gov.pl/Dokumenty/Lists/Dokumenty%20programowe/Attachments/89/SzOPPOKL_1_lipca_2012.pdf, dostęp 20 października 2012 r.

⁴ Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 200702013, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2012, s. 214–215.

W województwie zachodniopomorskim instytucją uprawnioną do zarządzania środkami Europejskiego Funduszu Społecznego jest Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie. Zgodnie z zapisami programowymi ogłaszał on konkursy na tzw. operatorów, którzy udzielali dotacji już bezpośrednio osobom zainteresowanym rozpoczęciem własnej działalności gospodarczej. W latach 2007–2012 ogłosił on 6 konkursów w ramach działania 6.2 na łączną kwotę 103 922 577 zł.

Tabela 1

Konkursy w ramach działania 6.2 (dotacje) w województwie zachodniopomorskim

	2008	2009	2010	2011	2012	Razem
Data	08.08.	26.01. 27.07.	31.03.	22.08.	08.03.	6 konkursów
Kwota w złotych	18 351 889	9 392 672 14 392 672	18 785 344	10 000 000	33 000 000	103 922 577

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Szczecinie.

Instytucja Ogłaszająca Konkurs rokrocznie bazowała na wcześniej przygotowywanych Planach Działania, które zyskać musiały akceptację Komitetu i Podkomitetu Monitorującego POKL⁵. Zawierały one plany terminów ogłaszanych konkursów, typy projektów, kwoty, ale to, co najistotniejsze – kryteria dostępu i kryteria strategiczne. Plany działania, w przypadku priorytetu VI, stanowią swoiste narzędzie prowadzenia polityki na rynku pracy w regionie. To właśnie dzięki wspomnianym kryteriom starano się oddziaływać na sytuację na rynku pracy. Kryteria dostępu stanowiły obligatoryjny warunek uzyskania pozytywnej oceny w procesie oceny formalnej i merytorycznej. Natomiast kryteria strategiczne stanowiły zachętę do uzyskania dodatkowych punktów i większej szansy na dofinansowanie projektu. Tak dla przykładu w 2009 roku zapisy kryteriów dostępu brzmiały m.in.:

1. Projektodawca posiada przynajmniej roczne doświadczenie szkoleniowe w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej lub doświadczenie w przyznawaniu środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości.

2. Wsparcie kierowane do osób mających miejsce zamieszkania na terenie województwa zachodniopomorskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego.

3. Rejestracja działalności gospodarczej przez uczestnika projektu nastąpi w województwie zachodniopomorskim.

⁵ <http://www.wup.pl/index.php?id=1270>, 20.10.2012.

Kryteria dostępu koncentrują się przede wszystkim na zapewnieniu wsparcia i należytej pomocy mieszkańcom regionu. Inaczej się ma w przypadku kryteriów strategicznych. Przyglądając się im doszukać się w nich można aktualnej sytuacji na rynku pracy. Uwaga projektodawców kierowana była między innymi na:

1. Grupę docelową, którą w projekcie w co najmniej 25% stanowić miały osoby z poniższych grup:
  - osoby mające miejsce zamieszkania na terenie gmin wiejskich, miejsko-wiejskich oraz miast,
  - do 25 tys. mieszkańców z terenu województwa zachodniopomorskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego,
  - osoby powyżej 45 roku życia.
2. osoby, które straciły zatrudnienie z przyczyn niedotyczących pracowników⁶.

Pomimo wprowadzonych ograniczeń i warunków, jakie należy spełnić, aby uzyskać dofinansowanie w regionie zachodniopomorskim, zainteresowanie tym działaniem jest bardzo duże. Świadczy o tym fakt rozdzielenia wszystkich środków, w przypadku przeprowadzenia każdego konkursu. Jednak przyznane kryteria nie zapewniają wsparcia dla całego województwa. Tabela 2 nie oddaje w pełni rzeczywistej sytuacji powiatów objętych wsparciem, ponieważ sporządzona została ona wg siedziby projektodawcy. Nie mniej obrazuje ona fakt, w którym ponad połowa powiatów nie ubiegała się w ogóle o środki EFS w ramach działania 6.2 POKL lub też nie uzyskała dofinansowania.

Tabela 2

Kwoty dofinansowania w podziale na powiaty

Lp.	Powiat	Kwota w złotych	Lp.	Powiat	Kwota w złotych
1.	m. Szczecin	34 251 213,14	6.	gryfiński	2 214 747,54
2.	m. Koszalin	14 365 303,65	7.	kamieński	658 343,20
3.	choszczeński	4 358 891,85	8.	myśliborski	1 173 150,00
4.	drawski	3 928 670,00	9.	stargardzki	964 980,00
5.	gryficki	932 658,12	10.	Razem	62 847 957,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Szczecinie.

⁶ Dokumentacja konkursowa: http://www.wup.pl/files/content/w/dokumentacja62_27072009.pdf, 20.10.2012.

Przyczyn niezyskania rekomendacji Komisji Oceny Projektów może być bardzo wiele i nie sposób ich domniemywać. Warto jednak przyrzeć się dokładnie jednemu z projektów, który został zrealizowany w obszarze powiatu sławieńskiego i koszalińskiego.

2. Działania projektowe

Pobudzanie rynku pracy za pomocą działań zapisanych w projektach przynoszą pożądane rezultaty⁷. Projektodawcy ubiegający się o dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego mają obowiązek przygotować swoją propozycję na formularzu wniosku o dofinansowanie projektu, który dostępny jest w generatorze wniosków. Zawiera on takie informacje, jak obszar wsparcia, diagnozę sytuacji, opis grupy docelowej i zadań, wreszcie wskaźniki, jakie zamierza realizator projektu osiągnąć, harmonogram i budżet projektu.

Przykładowy projekt zrealizowany został na obszarze dwóch miast oraz siedmiu gmin, w okresie od września 2010 roku do czerwca 2012 roku. Łącznie projekt kierowany był do 30 osób, w tym 12 niepełnosprawnych i 10 z terenów wiejskich. Projektodawca skupił się na trudnej grupie, ponieważ oprócz wspomnianych grup, swoje wsparcie kierował do osób pozostających bez zatrudnienia przez okres co najmniej 12 miesięcy, powyżej 45 roku życia, osób do 25 roku życia i kobiet powracających na rynek pracy po przerwie związanej z urlopem macierzyńskim lub wychowawczym.

Działania zaplanowane w projekcie miały charakter kompleksowy. Zawierały one 40 godzin szkolenia i 360 godzin doradztwa. Szkolenia obejmowały takie zagadnienia, jak: moje miejsce w gospodarce rynkowej, pomysł na firmę, formy prawne działalności gospodarczej, procedury zakładania działalności gospodarczej, opodatkowanie przedsiębiorstw rachunkowość w małej firmie, marketing, zarządzanie strategiczne. W trakcie trwania szkoleń i doradztwa uczestnicy projektu mieli obowiązek przygotowania własnego biznesplanu, który mogli konsultować z doradcami. Następnie utworzone

---

⁷ K. Derbiszewski, H. Witczak, J. Jackowiak, T. Dura, P. Krasiński, A. Duda-Szymańska, A. Romaniak, *Dobre praktyki. Identyfikacja dobrych praktyk w projektach z zakresu rynku pracy*, PARP, Warszawa 2005, s. 99–133.

biznesplanu zostały poddane ocenie Komisji Oceny Wniosków, która wybrała początkowo 26 biznesplanów, a ostatecznie 27. Zmiana w ilości przyznanych dotacji wynikała z oszczędności w zakupach poczynionych przez uczestniczki projektu i zarządzającego projektem, co pozwoliło na wygosparowanie środków na jeszcze jedną dotację. Wsparcie w postaci jednorazowej bezzwrotnej dotacji udzielono każdej z wybranych osób w wysokości 30 000 zł. Ponadto projektodawca zaplanował również przedłużone wsparcie pomostowe w wysokości 1200 zł miesięcznie przez okres 6 miesięcy, które otrzymało łącznie w całym projekcie 10 uczestników. Decyzja o udzieleniu przedłużonego wsparcia podejmowana była przez Komisję Oceny Wniosków, na podstawie dokumentów świadczących o słabej kondycji firmy. Jednak ostatecznie to właśnie Komisja uznawała za celowe kontynuowanie pomocy. Trzeba tutaj dodać, że Komisja obradowała na podstawie *Regulaminu przyznawania dotacji i przedłużonego wsparcia*, który został uprzednio przygotowany i zatwierdzony, a każda z uczestniczek miała możliwość zapoznania się z nim. Kryteria, jakie musiały spełnić osoby, aby móc uczestniczyć w projekcie posiadały swoje wagi np. przynależność do grupy priorytetowej – osoba niepełnosprawna 10 pkt, pomysł na firmę 10 pkt, doświadczenie i kwalifikacje 5 pkt, stopień motywacji 3 pkt, znajomość branży 3 pkt. Wszystkie działania w projekcie miały charakter przemyślany, harmonogram projektu określony był w sposób optymalny dla każdego działania. Budżet projektu wyniósł 1 198 720,00 zł, co oznacza, iż aktywizacja jednej osoby w projekcie wyniosła 39 957,33 zł.

Uzyskane wyniki po zakończeniu projektu pozwalają twierdzić, iż projekt zakończył się sukcesem, tym bardziej, że wiele wskaźników uzyskało wyższe wartości aniżeli były zamierzone. Wśród nich można wymienić m.in.: liczba osób, które uzyskały bezzwrotne dotacje (103%), liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej (103%), zwiększenie motywacji wśród osób zagrożonych marginalizacją u 80% uczestniczek (100%), wypracowanie i umocnienie postaw przedsiębiorczych u 85% uczestników (100%), podniesienie dostępności informacji o samozatrudnieniu u 80% uczestników (103%).

Przedstawione bardzo zwarte założenia przykładowego projektu stanowią odzwierciedlenie wszystkich projektów, które realizowane były w ramach działania 6.2 POKL na terenie województwa zachodniopomorskiego. To co istotne, to należyte zaangażowanie organizacyjne i merytoryczne osób realizujących

projekt. Duża odpowiedzialność projektodawców sprawiła, że efektywność w projekcie uzyskana została na wysokim poziomie. Warto skierować jednak uwagę na powiatowe urzędy pracy, które stosują tę formę wsparcia w oparciu o ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

3. Dotacje w Powiatowych Urzędach Pracy

Na działania aktywizujące osoby zarejestrowane jako bezrobotne, powiatowe urzędy pracy otrzymują środki z Funduszu Pracy. Dzielone są one na podstawie algorytmu podziału środków Funduszu Pracy na wszystkie województwa, a następnie powiaty. Poszczególne urzędy samodzielnie decydują, na którą z aktywnych form wsparcia zdecydują się wyłożyć środki. Mogą to być szkolenia, staże, roboty publiczne lub dotacje na tworzenie miejsc pracy⁸.

Najbardziej efektywną formą aktywizacji zawodowej są dotacje na utworzenie miejsca pracy oraz na podjęcie działalności gospodarczej. W 2011 roku powiatowe urzędy pracy w całym kraju udzieliły dotacji na utworzenie miejsc pracy na kwotę 26.108 tys. zł. W województwie zachodniopomorskim była to wielkość 17 600,36 zł. Z kolei wysokość przyznanych bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej wyniosła w 2011 roku – 16,1 tys. zł (w 2010 roku 18,0 tys. zł) i była niższa o 11,8% , niż w roku 2010⁹.

Jak wskazują liczby koszty ponoszone przez powiatowe urzędy pracy są zdecydowanie mniejsze aniżeli koszty w projekcie. Podstawowa różnica wynika z wielkości dotacji, która to w urzędzie jest dwukrotnie niższa aniżeli w projekcie. Dodatkowo trzeba zaznaczyć, że projekty unijne oferują dodatkowo wsparcie pomostowe do 6 lub do 12 miesięcy, czego nie ma w ofercie urzędowej. Ta zasadnicza różnica sprawia, że klienci chętniej korzystają z projektów unijnych, gdyż czują się bezpieczniej w pierwszych miesiącach prowadzonej działalności. Niemniej efektywność po obu stronach plasuje się na równie wysokim poziomie. Być może wynika to z faktu przygotowania

⁸ G. Węgrzyn, *Wybrane problemy ograniczania bezrobocia*, w: *Rynek pracy w Polsce w dobie integracji europejskiej i globalizacji*, Wydawnictwo CeDeWu, Warszawa 2009, s. 55–64.

⁹ *Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2011 roku*, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2012, s. 21.

młodych przedsiębiorców do rozpoczęcia działalności gospodarczej, bowiem procedura doboru osób do wsparcia w postaci bezzwrotnej dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej jest rygorystyczna. Co ciekawe, wszystkie powiatowe urzędy pracy proponują osobom ubiegającym się o dotacje, skorzystanie z udziału w szkoleniach z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej. Warto podkreślić, że powiatowe urzędy pracy, które korzystają również ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w swoich projektach wpisują bezzwrotne dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej upatrując w nich efektywności swoich działań.

Zakończenie

Bezzwrotne dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej nie są nowym narzędziem aktywizacji zawodowej bezrobotnych. Stanowią jednak bardzo efektywny sposób na tworzenie miejsc pracy. Nie wolno jednak zapomnieć o wrażliwości tego narzędzia, która polega na rozsądnym ich udzielaniu. Tak jak to było wskazane w projekcie, czy też w działaniach powiatowych urzędów pracy, należy dołożyć wszelkich starań, aby dobór osób był przeprowadzony w sposób umożliwiający dostrzeżenie w nich predyspozycji przedsiębiorczych. Osoby te winny charakteryzować się dużym poziomem motywacji, wiedzy z zakresu funkcjonowania firmy, ale też mechanizmów rządzących rynkiem. Z kolei osoby zaangażowane w prace doradcze i szkoleniowe, powinny posiadać doświadczenie i uznanie w branży, jaką reprezentują. Oprócz przygotowania na wysokim poziomie merytorycznym, prowadzący zajęcia cechować powinny się szerokimi predyspozycjami społecznymi. Dzięki temu będą mogli stać się mentorami dla młodych przedsiębiorców. Przy spełnieniu powyższych warunków, rzeczywiście dotacje mogą stanowić jedno z narzędzi oddziaływania na rynek pracy.

Literatura

- Derbiszewski K., Witczak H., Jackowiak J., Dura T., Krasiński P., Duda-Szymańska A., Romaniak A., *Dobre praktyki. Identyfikacja dobrych praktyk w projektach z zakresu rynku pracy*, PARP, Warszawa 2005.
- Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2011 roku*, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2012.
- Węgrzyn G., *Wybrane problemy ograniczania bezrobocia*, w: *Rynek pracy w Polsce w dobie integracji europejskiej i globalizacji*, red. M. Noga, M.K. Stawicka, Wydawnictwo CeDeWu, Warszawa 2009.
- http://www.efs.gov.pl/Dokumenty/Lists/Dokumenty%20programowe/Attachments/87/Program_Operacyjny_Kapital_Ludzki_05122011.pdf.
- http://www.efs.gov.pl/Dokumenty/Lists/Dokumenty%20programowe/Attachments/89/SzOPPOKL_1_lipca_2012.pdf.
- <http://www.efs.gov.pl/WstepDoFunduszyEuropejskich/Strony/Oprogramie.aspx>.
- http://www.wup.pl/files/content/w/dokumentacja62_27072009.pdf.
- <http://www.wup.pl/index.php?id=1270>.
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007–2013*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2012.
- Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007–2013*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2012.

GRANTS FOR BUSINESS AS A TOOL FOR LABOUR MARKET IMPACT

Summary

This article is devoted to issues concerning the award of a grant to start a business funded by the European Union. In the first part of the presented documents containing records of the process and the rules to apply for funds from the European Social Fund in the current financial perspective. Then presented the foundation of one of the projects, which dealt with issues of subsidies and which has been carried out in the province of West. On the basis of the material, and most of all the indicators obtained in the presented project was born to reflect on the pertinence and conditions of support in the form of non-repayable grants to start a business.

Translated by Katarzyna Brzychcy